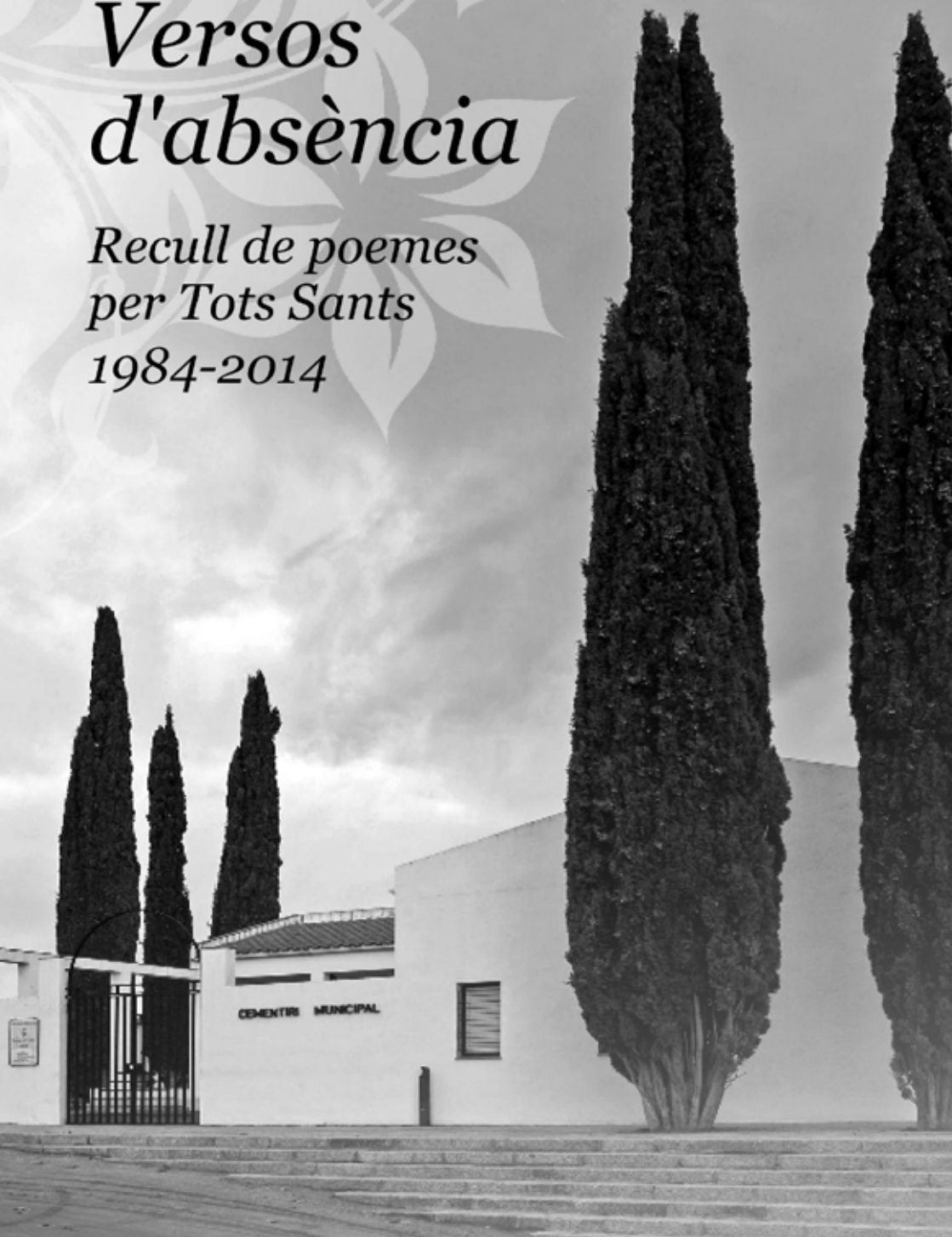

Versos d'absència

*Recull de poemes
per Tots Sants
1984-2014*

Versos d'absència. Trenta anys de poemes per Tots Sants

Absència és mancança. Absents són les persones que ens falten. Aquests *Versos d'absència* ens en parlen.

Els absents, els difunts, són les persones a qui recordem cada any per Tots Sants amb la col·locació, al cementiri de Parets, d'una placa que duu gravat un poema relatiu a la mort. És una tradició que va néixer l'any 1984 amb la idea de portar la poesia més enllà dels llibres.

Trenta anys després, mantenim aquesta tradició. De la mateixa manera que els cementiris de Viena i de Montjuïc, a Barcelona, tenen una biblioteca dedicada a la mort, a Parets tenim, gravats en marbre, trenta poemes dedicats a la mateixa temàtica.

La mort ha estat i és una inspiració constant per als poetes. Tots n'han parlat i tots en parlen, ja sigui des del misteri, des de la por, des de l'amor, des de la tristor...

Precisament, en aquest recull hi ha una mostra ben diversa de la reacció dels poetes davant de la mort. Ells n'han sabut parlar millor que ningú.

A Parets fa tres dècades que, per Tots Sants, recitem versos acuradament triats, la selecció dels quals, els darrers anys, va a càrrec de l'entitat Niu d'Art Poètic.

En aquesta petita publicació hi trobareu la selecció de poemes que s'ha fet al llarg d'aquest període, juntament amb una breu cronologia històrica del cementiri, diferents imatges i un seguit de pensaments cèlebres sobre la mort.

Curiosament, en aquest recinte, envoltats de xiprers, ens adonem que aquests arbres que apunten al cel són símbol de vitalitat, ja que poden arribar a durar fins a cinc segles.

Sota la seva ombra allargada, us convido a aprofitar el silenci i el recolliment d'aquest lloc per anar llegint, en pau, aquests versos.

Aquest llibre sobre la mort és part de la 'memòria viva' del nostre poble.

Sergi Mingote Moreno

Alcalde de Parets del Vallès

Versos d'absència

Recull de poemes per Tots Sants (1984-2014)

Els nostres avis varen mirar
en molts anys
aquest mateix cel
d'hivern alt i trist
i llegien en ell un estrany
signe d'esperança i de repòs
i el més vell dels amants
l'assenyalà amb el llarg
bastó de la seva autoritat,
mostrant-lo als altres
i després indicà aquests camps
i va dir:
certament aquí descansarem
de tota la vastitud dels camins
de la Golah.
Certament aquí
m'enterrareu.

La pell de brau

Salvador Espriu

Santa Coloma de Farners 1913 - Barcelona 1985

Parets del Vallès, novembre 1984

Com més terra, més cel sobra;
com més cel, més quietud.

Joan Maragall
Barcelona, 1860-1911

Parets del Vallès, novembre 1985

Conservar alguna cosa que m'ajudés
a recordar-te seria admetre
que et puc oblidar.

William Shakespeare

Stratford-upon-Avon (Anglaterra), 1564-1618

Parets del Vallès, novembre 1985

Ara que hi penso...
tinc tantes coses entre mans
feines urgents
no em recordava que també
he de morir.

Sóc tan distret!
M'havia descuidat
d'aquest projecte
o m'hi aplicava
sense gens de zel.

A partir de demà
repararé l'oblit.

Volenterós
començaré a morir
amb seny, entusiasme,
esparpillament.

Joan Oliver «Pere Quart»

Sabadell, 1899-1986

Parets del Vallès, novembre 1986

És quan dormo que hi veig clar
foll d'una dolça metzina,
amb perles a cada mà
visc al cor d'una petxina,
sóc la font del comellar
i el jaç de la salvatgina,
o la lluna que s'afina
en morir carena enllà
és quan dormo que hi veig clar
foll d'una dolça metzina.

Josep Vicenç Foix

Barcelona, 1893-1987

Parets del Vallès, novembre 1987

Y cuando llegue el día del último viaje,
y esté al partir la nave que nunca ha de tornar,
me encontraréis a bordo ligero de equipaje,
casi desnudo, como los hijos de la mar.

Antonio Machado

Sevilla, 1875- Cotliure, 1939

Parets del Vallès, novembre 1987

No caure fulminat, m'aclofaré
tan lentament i dignament com pugui
per preservar tant el cos com la roba
del fang que hi ha al carrer i de la mullena
estic segur de no decebre els qui
en vida m'atorgaren confiança
i sé que esperen que la meva mort
sigui tan presentable com la vida.

Darrer pas de dansa

Miquel Martí i Pol

Roda de Ter, 1929-2003

Parets del Vallès, novembre 1988

Prou sé que he de dir-vos
adéu, núvol lila i de foc, neu
de Vidalba
El temps de l'home és breu i
la posta de sol es confon amb la
claror de l'alba.
Però espero que un dia veuré,
renovada i més gerda, la
terra: potser encara hi haurà,
rosat, el presseguer
i encara la mel d'or adormida
a la guerra.

El cant amagadís

Marià Manent

Barcelona, 1898-1988

Parets del Vallès, novembre 1989

Que la vida iba en serio
uno lo empieza a comprender más tarde
como todos los jóvenes, yo vine
a llevarme la vida por delante.

Dejar huella quería
y marcharme entre aplausos
envejecer, morir, eran tan sólo
las dimensiones del teatro.

Pero ha pasado el tiempo
y la verdad desagradable asoma:
envejecer, morir,
es el único argumento de la obra.

No volveré a ser joven

Jaime Gil de Biedma

Barcelona, 1929-1990

Parets del Vallès, novembre 1990

I per això quan el repòs arriba
i la son dins les venes se m'esmuny
i quan la nit de la paraula em priva
i tot el que viu sembla que sigui lluny.
Voldria recollir dintre dels braços
com un pom de voles els moments
les rialles, els plors, els crits i els passos
que foren llum voltant els pensaments.

Josep M. de Sagarra

Barcelona, 1894-1961

Parets del Vallès, novembre 1991

Este cuarto pequeño y misterioso
tiene algo de silencio funerario
y es una tumba el lecho hospitalario
donde al fin mi dolor halla reposo.

Dormir en paz en un soñar eterno
sin que nada a la vida me despierte
el sueño es el sueño de la muerte
como la muerte es un ensueño eterno.

Cerrar a piedra y lodo las ventanas
para que no entre el sol de las mañanas
y olvidando miserias y quebrantos
dormir eternamente en este lecho
con las manos cruzadas sobre el pecho
como duermen los niños y los santos.

Paz (Sonetos)

Francisco Villaespesa

Laujar (Almería), 1877 - Madrid, 1935

Parets del Vallès, novembre 1992

I quan vingui aquella hora de
temença
en què s'acluquin aquests
ulls humans
obriu-me'n, Senyor, uns
altres de més grans,
per contemplar la vostra faç
immensa.
Sia'm la mort una major
naixença!

Cant espiritual

Joan Maragall

Barcelona, 1860-1911

Parets del Vallès, novembre 1993

Aleshores jo, sense el pes de la carn,
em sentiré deslligat de mans.
I, si finalment resulta que n'hi ha,
aniré al cel, on passaré una llarga temporada.

La fi, de Cròniques de la veritat oculta

Pere Calders

Barcelona, 1912-1994

Parets del Vallès, novembre 1994

Tot ben senzill i ben alegre. Em creureu mort i jo no hauré mort. Faré vacances!

Si no és molèstia per als bons amics, en una capsa de cartró fiqueu la pols d'un servidor, i el millor llibre de poemes d'aquell poeta que cregueu.

Porteu-me a Alcoi, que és el meu poble. I allà on comença el barranc del Cinc, prop d'un romer al meu costat, deixeu-me allà.

Porteu-me a Alcoi, que és el meu poble

(Fragment de «Les meves vacances», 1974)

Ovidi Montllor

(Alcoi, 1942 – Barcelona, 1995)

Parets del Vallès, novembre 1995

L'estupor serà quan, justa
doni el toc
i la nostra sang alegre
pari el joc.
I Déu sap per quin nou dia
volaré.
Et veuré rosat d'aurora,
món darrer?
Vine amb mi, l'amic de sempre;
sense tu,
no podria volar gaire
ni segur.
Començar, ai! ara em fóra
torbador...
Un poema que s'acaba
no fa por.

La mort

Clementina Arderiu

Barcelona, 1889-1976

Parets del Vallès, novembre 1996

Sempre darrere
els ocells invisibles
de l'esperança,
fins on ha anat aquesta
vegada, que no torna?

Partí, a penes
més dolçament -no ploris-
que no haurien
mai gosat retenir-lo
les teves mans lleugeres.

Poeta mort

Carles Riba

Barcelona, 1893-1959

Parets del Vallès, novembre 1997

Cuando yo me muera,
enterradme con mi guitarra
bajo la arena.

Cuando yo me muera,
entre los naranjos
y la hierbabuena.

Cuando yo me muera,
enterradme si queréis
en una veleta.

¡Cuando yo me muera!

Memento

Federico Garcia Lorca

Fuente Vaqueros, 1898- Víznar, 1936

Centenari del naixement de l'autor

Parets del Vallès, novembre 1998

Posta de sol vermello,
negres ombres de xiprers,
lloses blanques com de marbre
amb corones de llores.

Us contemplo des de fora,
des de fora del reixat;
Si fos estrella us daria
de llum una infinitat.

Ara el sol ja és a la posta
el Cel fa rica claror
sento quatre batallades
és el toc de l'Oració.

Trist horitzó

(fragment d'un poema inspirat al cementiri de
Parets, l'any 1930)

Jaume Carreras i Carreras

(Parets del Vallès, 1908-1980)

Parets del Vallès, novembre 1999

Procuero de no moure'm
i d'ocupar el mínim d'espai.
Talment com si ja no hi fos.
El silenci és l'original
les paraules són la còpia.

Fi de cicle

Joan Brossa

Barcelona, 1919-1998

Vers llegit al funeral de Joan Brossa

el 30 de desembre de 1998

Parets del Vallès, novembre 2000

La flor crece y se agosta
el ala de verano brilla y pasa.
Y quién podrá decir
que las sombras no huelen a dondiego y a mar?
La evocación perdura
no la vida.
Sea fragancia el tiempo del no ser
y claridad su reino.

Y claridad su reino

José Agustín Goytisoló

Barcelona, 1928-1999

Parets del Vallès, novembre 2001

Ja hi he navegat prou
per les mars de la terra,
de golfs de neguit,
d'onades de tristesa.

Barqueta mia, anem,
anem's-en, barca meva,
cap a la mar del Cel,
avui que està serena.

Fragment d'Anem

Jacint Verdaguer

Folgueroles, 1845 - Barcelona, 1902

Centenari de la mort del poeta

Parets del Vallès, novembre 2002

Mai no arribarà la fi del món
si et recordo la veu
i sigui recordada
la meva veu després, i molt més tard
encara, la memòria fidel,
conjurant la tenebra i els enterramorts,
arrenqui del silenci les imperceptibles
preguntes dels ulls cecs: on ets? on ets?
on ets? i cap resposta
no s'alci de la terra
llevat d'una flor.

Mai no arribarà la fi del món

Màrius Sampere i Passarell

Barcelona, 1928

*Premi Nacional de Literatura 2003 de la
Generalitat de Catalunya*

Parets del Vallès, novembre 2003

Quan l'hora del repòs hagi vingut per mi
vull tan sols el mantell d'un tros de cel marí;
vull el silenci dolç del vol de la gavina
dibuixant el contorn d'una cala ben fina.
L'olivera d'argent, un xiprer més ardit
i la rosa florint al bell punt de la nit.
La bandera d'oblit d'una vela ben blanca
fent més neta i ardent la blancor de la taca.
I saber-me que sóc en el redós blau
un bri d'herba només de la divina pau.

Testament

Rosa Leveroni

Barcelona, 1910-1985

Parets del Vallès, novembre 2004

Yace aquí el Hidalgo fuerte
que a tanto extremo llegó
de valiente, que se advierte
que la muerte no triunfó
de su vida con su muerte.
Tuvo a todo el mundo en poco;
fue el espantajo y el coco
del mundo, en tal coyuntura,
que acreditó su ventura
morir cuerdo y vivir loco.

Epitafi de Don Quixot

Miguel de Cervantes

Alcalá de Henares, 1547 - Madrid, 1616)

Quart centenari de la publicació del Quixot

Any del Llibre i la Lectura a Parets del Vallès 2005

Parets del Vallès, novembre 2005

Em costa imaginar-te
absent per sempre,
tants records de tu
se m'acumulen,
que ni deixen espai
a la tristesa,
i et visc intensament
sense tenir-te.

Lletra a Dolors

Miquel Martí i Pol

(Roda de Ter, 1929-2003)

Parets del Vallès, novembre 2006

L'últim bosc, l'últim cel, l'últim alè
que ara viu a dins meu com el primer
alè del primer bosc, del primer cel,
del primer home lliure que, en la mort,
dóna vida a la vida, cos al cos,
veu a totes les veus, sang a la sang.
I ens clava la certesa fulminant
que només som si som en llibertat!

El primer bosc (fragment)

En homenatge a Lluís M. Xirinacs

Jordi Bilbeny

(Arenys de Mar, 1961)

Els tres cops dels palmells damunt del mur:
Un, dos, tres: pica paret.
Ens llancem endavant mentre ressonen
i ens aturem mirant l'esquena de la Mort,
que es gira molt de pressa per sorprendre
els qui es mouen encara amb l'embranchida
i els fa fora per sempre d'aquest joc.

Els morts (fragment)

Joan Margarit

(Sanaüja, 1938)

Premio Nacional de Poesia 2008

Parets del Vallès, novembre 2008

Si ens embadaleix la rosa
o el cant de l'ocell joliu,
si ens embadaleix la rosa
sentim quelcom renadiu:
el pes del passat s'alleuja
i, la mare morta, riu.

Embadaliment

Josep Carner

(Barcelona, 1884 - Brussel·les, 1970)

125è aniversari del naixement del poeta

Parets del Vallès, novembre 2009

La mort passava en un matí d'abril. Tan alta
sobre un món desvetllat amb tots els noms florits,
que els núvols s'esfullaven, arran la seva galta,
i els cims nevava la carícia dels seus dits.

Però un fresc perfum de llorer s'elevava
Com una veu del món a l'implacable pas.
-Altiva segadora, que per beure'n la saba
segues el camp més fèrtil amb una falç de glaç,

de què et val afollar les espigues sens nombre
si et cau una llavor de cada brot que culls?
Quan has passat, el món rebrosta a la teva ombra,
i orenetes vivents s'escapen dels teus ulls!

La mort, un matí d'abril (fragment)

Màrius Torres

Lleida, 1910 – Sant Quirze de Safaja, 1942

Centenari del naixement del poeta

Parets del Vallès, novembre 2010

A l'ombra d'un vaixell un mariner somia
-una testa boirosa de mariner del nord-
i, al despertar quiet, la mirada extasia
en la visió del port.

Mes, del somni venint, enterbolit encara,
ell que sobre el mar és etern vagabund,
sent un dubte d'infant i no sap pas a on
s'ha dormit que la llum sigui tan bella i clara

De la nostra llum

Joaquim Folguera

(Santa Coloma de Cervelló, 1893 – Barcelona,
1919)

Tens poc temps,
flor menuda,
de la naixença a l'esplendor
i al marciment.
Curt és el teu viatge terrenal.
Tens un nom?
Potser sí.
Jo prefereixo creure
que la botànica t'ignora.
Ets la flor.
Ets la flor innominada,
filla de l'atzar i de la terra,
tendresa que sosté el cel.

*Poema Dic la flor,
dins d'El gall canta per tots dos*
Agustí Bartra
(Barcelona, 1908 - Terrassa, 1982)
30è aniversari de la mort de poeta

Parets del Vallès, novembre 2012

Ah, el gran neguit d'alliberar-me de crepuscles!

No fa tanta por la mort...

És fugir...

I arribar

a una immensa platja d'or,

per a no tornar a morir,

per a no tornar a marxar.

La mort

Josep Punsola i Vallespi

(Mataró, 1913 – 1949)

Centenari del naixement del poeta

Parets del Vallès, novembre 2013

La terra cobra el delme. No parlem,
però, dels morts i fem-nos lentament
al pensament que alguna cosa d'ells
és molt a prop.

Visquem-ne acompanyats
com si només ens departís una paret de fum
que priva sols de veure'ns. Llur silenci
se'ns fa sensible, de vegades,
intensament, en un record.
No deixis de voltar-te
de les seves imatges. Cada dia
posa'ls flors al costat, per si poguessin
sentir la flaire de les roses.

Què sabem de cert
de llur manera d'ésser? Preservem les coses
que van tocar, deixem-les allà on eren,
quietament. I potser un dia
se't manifestaran.

I si no ho fan, espera
pacientment, contemplativament,
tota la vida. Viu la teva vida
mesclada amb ells.

Usa dels morts així.

El silenci dels morts

Joan Vinyoli i Pladevall

(Barcelona, 1914– 1984)

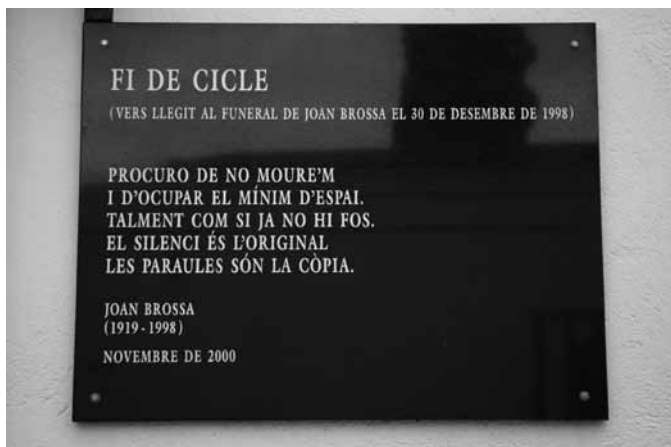
Centenari del naixement del poeta

Parets del Vallès, novembre 2014

Un cementiri és el lloc on es dipositen les restes mortals dels difunts. La paraula cementiri vé del grec *koimetérion*, que significa dormitori.

El cementiri municipal de Parets del Vallès

Breu cronologia del cementiri de Parets

Fins a 1861

El cementiri és a la sagrera de l'església parroquial de Sant Esteve, l'actual plaça de la Vila.

5 d'agost de 1861

Inauguració del cementiri parroquial als terrenys de Manso Homs, beneït pel rector Mn. Manuel Bosch.

22 de juliol de 1933

Expropiació del cementiri parroquial per part de l'Ajuntament, per un preu de 1.000 ptes, seguint la llei de secularització de cementiris. Aleshores, el cementiri ocupava una extensió de 1.300 m², en un quadrilàter de 38x33 m, envoltat per un mur de 2,50 metres. En aquella època hi havia 341 nínxols ocupats i 4 de disponibles.

1939

Finalitzada la Guerra Civil, es retorna a la Parròquia la propietat del cementiri. La dada ja consta en un títol de 1943.

1980

Amb la recuperació de l'ajuntament democràtic, el cementiri passa a ser de titularitat municipal.

1982

S'aprova el reglament del cementiri municipal, que regula l'administració i direcció d'aquest servei públic.

1984

Es fa una ampliació del cementiri.

1985-1987

S'urbanitza el parc i l'aparcament del cementiri.

1987-1991

Es fan obres de millora del cementiri, amb inversions anuals que permeten tenir un millor accés i fer la construcció de 160 nínxols nous i d'una vorera perimetral a peu de nínxol.

1994

Es fa l'ampliació del cementiri nou amb 204 nous nínxols i la construcció de dues sales de magatzem.

1999-2000

Es construeixen 80 nous nínxols i 100 columbaris.

2001

Es construeixen 75 nous nínxols, es fa el pintat del recinte funerari i es porta a terme la climatització del tanatori. Alhora, es redacta el projecte d'ampliació del cementiri.

2002

El març de 2002 es fa la rehabilitació de la part antiga del cementiri, amb la supressió de barreres arquitectòniques i la millora del paviment, entre d'altres aspectes. El cementiri compta, aleshores, amb 1.500 nínxols.

2004-2005

Ampliació del cementiri amb 504 nínxols repartits en quatre agrupacions i l'habilitació d'una segona sala de vetlla.

2014

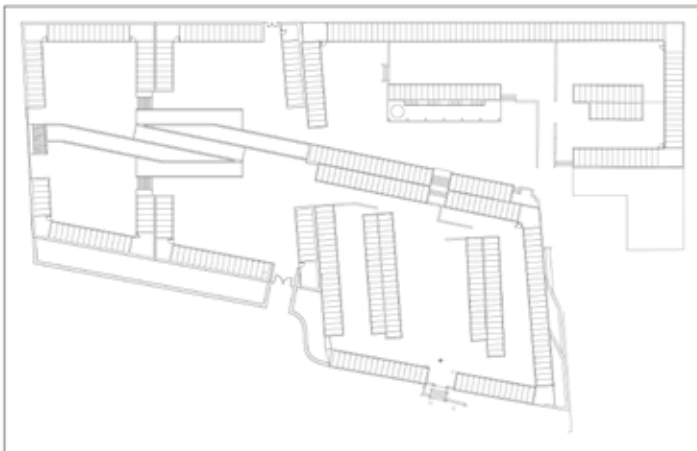
A primers d'any es fan treballs de revestiments de les façanes dels nínxols del nord-est i del nord-oest.

El setembre de 2014 es duen a terme les obres de millora de la urbanització de l'entorn de l'aparcament del cementiri municipal.

Actualment hi ha 2.148 nínxols i 166 columbaris.

Fonts consultades:

Arxiu Municipal de Parets, Parets Informatiu, Parets al dia, Reculls de gestió municipal entre 1979 i 2011, Àrea Municipal de Via Pública i Cohesió Territorial

Planta del cementiri municipal. 2014

Novembre 2004

Yace aquí el Hídalgo fuerte
que a tanto extremo llegó
de valiente, que se advierte
que la muerte no triunfó
de su vida con su muerte.
Tuvo a todo el mundo en poco;
fue el espantajo y el coco
del mundo, en tal coyuntura,
que acreditó su ventura
morir cuerdo y vivir loco.

Epítafi de Don Quixot
Miguel de Cervantes (1547-1616)
Quart centenari de la publicació del Quixot
Any del Llibre i la Lectura
a Pareds del Vallès 2005

Em costa imaginar-te
absent per sempre,
tants records de tu
se m'acumulen,
que ni deixen espai
a la tristesa,
i et visc intensament
sense tenir-te.

Miquel Martí Pol
(1929-2003)

Pareds del Vallès, 2006

Pensaments sobre la mort

L'home mor tantes vegades com en perd un dels seus.

Publi Siro (85-43 aC) Escriptor romà

Cada instant de la vida és un pas cap a la mort.

Pierre Corneille (1606-1684) Poeta i dramaturg francès

Si vols poder suportar la vida, has d'estar disposat a acceptar la mort.

Sigmund Freud (1856-1939) Neuròleg austríac

Por a la mort? Un ha de témer la vida, no la mort.

Marlene Dietrich (1901-1992) Actriu i cantant alemanya

Res no neix i res no pereix. La vida és una agregació, la mort una separació.

Anaxàgores (500 AC-428 AC) Filòsof grec

Alguna cosa hi ha tan evident com la mort i és la vida.

Charles Chaplin (1889-1977) Actor i director britànic

La mort és una vida viscuda. La vida és una mort que vé.

Jorge Luis Borges (1899-1986) Escriptor argentí

La vida dels morts perdura en la memòria dels vius.

Ciceró (106 aC-43 aC) Escriptor, orador i polític romà

El naixement i la mort no són dos estats diferents,
sinó dos aspectes del mateix estat.

Mohandas Gandhi (1869-1948) Polític i pensador indi

Al cap i a la fi, la mort és només un símptoma que hi va haver vida.

Mario Benedetti (1020-2009) Escriptor uruguaià

La mort no és res més que un canvi de missió.

Leon Tolstoi (1828-1910) Escriptor rus

La mort és el començament de la immortalitat.

Maximilien de Robespierre (1758-1794) Polític i revolucionari francès

No em preocupa la mort, em dissoldré en el no res.

José Saramago (1922-2010) Escriptor portuguès

La vida és una gran sorpresa. No veig perquè la mort no en podria ser una de més gran.

Vladimir Nabókov 1899-1977

La mort pot consistir en anar perdent el costum de viure.

César González Ruano 1903-1965

No és que tingui por de morir. El que no vull és ser-hi quan això passi.

Woody Allen (1935) Actor, director i escriptor estadunidenc

Només es mor un cop, però per un temps tan llarg!

Molière (1622-1673) Comediògraf francès

*La vida i la mort van de bracet,
al mateix ritme, al mateix pas...*

Edició: Ajuntament de Parets del Vallès, 2014

Composició: Joan Vila

Fotografies: Enric Bartel

Dipòsit legal: B. 22210-2014

Ajuntament de
Parets del Vallès

